

عنوان مقاله:

انتخاب سیستماتیک لکه های حفاظتی استان گلستان با استفاده از روش نظام ارزیابی و اولویت بندی حفاظت (CAPS)

محل انتشار:

دوفصلنامه پژوهش های محیط زیست، دوره 1، شماره 1 (سال: 1389)

تعداد صفحات اصل مقاله: 12

نویسندگان:

عبدالرسول سلمان ماهینی - دانشیار دانشکده شیلات و محیط زیست، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان، ایران

پریناز رشیدی* - دانش آموخته کارشناسی ارشد محیط زیست، دانشکده منابع طبیعی، دانشگاه تهران، ایران

مجید مخدوم - استاد دانشکده منابع طبیعی، دانشگاه تهران، ایران

خلاصه مقاله:

انسان در اعصار مختلف با عملکرد خود در محیط به تخریب آگاهانه و ناآگاهانه طبیعت پرداخته و گونه ها را نابود کرده، و یا مورد تهدید قرار داده است. این تخریب ها موجب نگرانی است، زیرا از تخریب های بزرگ طبیعی پیشین شدیدتر و سریعتر بوده است. از این رو، با وجود کمبود داده ها و پیچیدگی فرایندهای طبیعی، می توان و باید در مسیر حفاظت بیشتر و بهتر از طبیعت گام برداشت و از بلایای انسان ساخت جلوگیری نمود، یا آنها را به حداقل رساند. با روشهای مختلف می توان به انتخاب قطعات مختلف سرزمین برای حفاظت پرداخت. رهیافت بوم شناسی سیمای سرزمین یکی از جدیدترین روشهایی است که از مشخصه هایی مانند شکل، اندازه، ساختار و رابطه بین پوشش های مختلف استفاده می کند. هدف اصلی این مطالعه استفاده از رهیافت سیمای سرزمین برای انتخاب سیستماتیک لکه های حفاظتی در استان گلستان است. بدین منظور از نظام ارزیابی و اولویت حفاظت (CAPS) استفاده شد. این روش بر پایه مشخصه های سیمای سرزمین و ترکیب آن با عوامل اکولوژیکی مهم دیگر مانند سلامت رودخانه ها قرار دارد. پس از طبقه بندی سرزمین به جنگل، مرتع، رودخانه، شهر و روستا بر روی تصاویر ماهواره ای، مشخصه های سیمای سرزمین با استفاده از نرم افزار Fragstats تهیه شده است. سپس، از ارزیابی چند معیاره (MCA) با روش ترکیب خطی، وزن داده شده برای ترکیب لایه های مختلف مشخصه ها به منظور تعیین رضامندی سرزمین برای انتخاب لکه های حفاظتی استفاده شد. فرایند سلسله مراتب تحلیلی (AHP) را کارشناسان برای اختصاص وزن ها به مشخصه ها استفاده کردند. در نتیجه این پژوهش نقشه رضامندی سرزمین برای کل استان برای اهداف حفاظتی حاصل شد، سپس با استفاده از آماره ZLS محاسبه شد و تعداد ۱۹ زون برای لکه های حفاظتی تعیین شد. در این روند همچنین به منظور حفاظت برای تسهیل ادغام مشخصه های سیمای سرزمین، یک مدل حرفی توسعه داده و به کار گرفته شد. نتایج به دست آمده از این پژوهش حاکی از آن است که سطح مناطق حفاظت شده استان گلستان بدون در نظر گرفتن منابع آبی و با در نظر گرفتن پیکسل هایی با رضامندی بیش از ۱۶۰ در حدود ۱۵ درصد سطح استان است که برابر با مساحتی در حدود ۳۰۷۳۹۱.۶ هکتار است. این روش علاوه بر یکپارچه نگری، امکان بررسی سریعتر و کم هزینه تر مناطق وسیع برای انتخاب لکه های حفاظتی را فراهم می کند.

کلیمات کلیدی:

Golestan province, Landscape ecology metrics, Conservation patches, Multi criteria evaluation, CAPS method :

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2058531>

